

רע"פ 361/16 - בע נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 361/16

לפני:

המבקש:

כבוד השופט א' שהם

בע

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, מיום 1.12.2015, בע"פ 58233-07-15, שניתן על ידי כב' השופטים א' הלמן; י' שטרית; ו-ס' דבור

בשם המבקש:

עו"ד סוהאד אג'א

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופטים א' הלמן; י' שטרית; ו-ס' דבור), בע"פ 58233-07-15, מיום 1.12.2015, בגדרו התקבל, חלקית, ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופט ח' סבאג-סג"נ), בת"פ 27928-09-13, מיום 22.6.2015.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 23.2.2014, הורשע המבקש, על בסיס הודאתו בכתב אישום מתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון, המייחס לו עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בפתח כתב האישום נאמר, כי המבקש ו-ר.ח. הינם בני זוג המתגוררים בכפר גוש חלב (להלן: הכפר), יחד עם ארבעת

ילדיהם המשותפים, ו-ח.ח., בְּתה של ר.ח. מנישואים קודמים (להלן: המתלוננת). ביום 7.8.2013, כפי שמתואר בכתב האישום, חזרה המתלוננת לביתה, לאחר ששהתה אצל בת דודתה בכפר. המבקש שאל את המתלוננת "היכן היא הייתה?". המתלוננת השיבה כי היא הסתובבה בכפר, והמבקש הטיח בה, בתגובה, כי היא משקרת וכי היא הלכה "לחפש גברים". אז, נטל המבקש צינור מים המשמש לגינון, התקרב אל המתלוננת, והחל להכותה באמצעות הצינור על גבה ועל ידה.

3. לאחר הרשעתו בדין, הופנה המבקש, בהסכמת הצדדים, לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו. שירות המבחן הגיש שני תסקירים אודות המבקש, האחד ביום 22.5.2014, והשני ביום 28.8.2014. בתסקירים צוין, כי המבקש כבן 35 שנים, עובד בחקלאות ובאבטחה, והוא המפרנס היחיד במשפחתו, אשר סובלת ממצוקה כלכלית. עוד נאמר בתסקירים, כי למבקש יש עבר פלילי, במסגרתו הורשע, בין היתר, גם בעבירות אלימות. מפגישות שקיימה קצינת המבחן עם המתלוננת ועם אמה עלה, כי לאחר הגשת התלונה, הועברה המתלוננת למקלט לנשים מוכות, ושם היא שהתה כשבוע ימים. ואולם, על אף זאת, המתלוננת ואמה הכחישו בפני שירות המבחן כי המבקש נהג באלימות כלפיהן או כלפי מי מהמשפחה, ואף תיארו את יחסי המשפחה כ"אידיילה". המתלוננת "התקשתה להסביר את הפער בין דבריה כיום לבין דבריה במקלט לנשים מוכות", והיא אף ביקשה "שההליכים המשפטיים יסתיימו ושמשפחתה תוכל לחזור לשגרת חייה". שירות המבחן הוסיף עוד, כי המבקש הופנה למרכז "דיאלוג חדש", אשר משמש כמסגרת טיפולית לגברים הנוהגים באלימות במשפחה, אולם הוא לא נמצא מתאים להשתלב במסגרת זו. זאת, כיוון שהיה למבקש קושי "לשתף באופן פתוח בקשייו במסגרת המשפחתית", וניכר כי התייחסויותיו למקרה דנן "הינן קונקרטיות ומצומצמות". על בסיס האמור לעיל, ציין שירות המבחן כי הוא נמנע, בשלב זה, ממתן המלצה לטיפול בעניינו של המבקש, והמליץ על ענישה "מוחשית הרתעתית" של מאסר בעבודות שירות, בכדי "להפחית את רמת הסיכון להישנות ביצוע עבירות דומות בעתיד".

4. ביום 22.6.2015, ניתן גזר הדין בעניינו של המבקש בבית משפט השלום. בית המשפט קבע כי על מתחם הענישה, בעניינו של המבקש, לנוע בין מספר חודשי מאסר, לבין 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בקציבת עונשו של המבקש בתוך מתחם הענישה, נתן בית משפט השלום את דעתו לנסיבותיו האישיות של המבקש, ובין היתר, להודאתו במעשיו; ולמצבו הרפואי של המבקש, ובפרט לכך שהוא מוגדר כנכה 100%, בשל מחלת האפילפסיה ממנה הוא סובל. במסגרת השיקולים לחומרה, התייחס בית משפט השלום לעברו הפלילי של המבקש; ולתסקירים שהוגשו בעניינו, מהם עולה כי המבקש יתקשה להשתלב במסגרת טיפולית. לאחר זאת, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 1.9.2013, ועד ליום 6.2.2014 (כחמישה חודשים ושבוע); 8 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה שבה הורשע, או כל עבירת אלימות אחרת מסוג פשע; כמו כן, נדרש המבקש לחתום על התחייבות כספית, בסך של 3000 ₪, לבל יבצע עבירה בה הורשע, במשך שנתיים.

המבקש הגיש ערעור על גזר הדין לבית המשפט המחוזי בנצרת. בין היתר, טען המבקש, כי נפלה שגגה בגזר דינו של בית משפט השלום, כיוון שצוין שם, בטעות, כי המתלוננת הייתה קטינה בעת ביצוע העבירות, כאשר למעשה, היא הייתה בגירה. בדיון שנערך בבית המשפט המחוזי ביום 1.12.2015, אישרה המשיבה כי אכן נפלה טעות, בהתייחסות אל המתלוננת כקטינה, ואולם, סברה כי העונש הכולל אשר הושת על המבקש הינו ראוי והולם. באותו היום, ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר קיבל את ערעורו של המבקש. בפסק הדין אמר בית המשפט המחוזי את הדברים הבאים: "מתחם העונש ההולם נקבע על פי שיקולים אלה, כאשר היום אין חולק כי בית המשפט קמא שקל בטעות את העובדה שהמתלוננת הייתה קטינה, בעוד שבפועל הייתה כבת 19. לעמדתנו ולו בשל טעות זו, אין מנוס מהתערבות בגזר דינו של בית המשפט קמא ע"י הפחתה מסוימת בעונש שהוטל על המערער [המבקש]". עוד הוסיף בית המשפט המחוזי וקבע,

כי "לא מצאנו ממש ביתר הטענות שהועלו ע"י המערער [המבקש]", אשר נגעו למידה שבה נשקלו הנסיבות לקולה בעניינו, בגזר הדין שניתן בבית משפט השלום. על בסיס האמור, קיבל בית המשפט המחוזי את הערעור, והעמיד את עונשו של המבקש על 7 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי המעצר, כפי שפורט לעיל. יתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם ותאריך התייצבותו של המבקש לריצוי עונשו נקבע ליום 1.2.2016 "לצורך התארגנות". במסגרת החלטתי מיום 17.1.2016, עוכב ביצוע עונש המאסר עד להחלטה אחרת.

הבקשה לרשות ערעור

5. ביום 14.3.2016, הוגשה הבקשה לרשות ערעור על פסק הדין שניתן בבית המשפט המחוזי. בבקשה, טען המבקש, באמצעות עו"ד סוהאד אג'א מהסנגוריה הציבורית במחוז הצפון, כי עולה בעניינו "בעיה אנושית-מצפונית", וזאת, בציינו את הדברים הבאים:

"כב' בית המשפט המחוזי מצא מקום להקל בעונשו של המבקש והפחית מעונשו שלושה חודשים, אולם בגלל שהמבקש ריצה חלק ניכר מעונשו בשלב המעצר עד תום ההליכים (תקופה אשר נוכתה מעונשו), נוצר מצב שהתקופה שנותר לו לרצות, אינה מספיקה כדי שעניינו יובא בפני ועדת שחרור על תנאי, ויש עליו לרצות חודש ימים בפועל מבלי שיש לו אפשרות לשכנע בזכות לשחרור על תנאי [...] אילו עונשו המקורי נותר על כנו, היה עניינו מובא בפני ועדת שחרור על תנאי בזמן המתאים ובהנחה שהיה מקבל שחרור מותנה וניכוי מנהלי, היה מופחת מעונשו כארבעה חודשים והיה עליו לרצות ששה חודשים בפועל - עונש שהנו פחות מהעונש שכעת הוטל עליו לאחר ההקלה בעונשו".

6. על בסיס האמור, טען המבקש כי יש לבטל את עונש המאסר אשר הושת עליו, ולהסתפק בתקופת הכליאה אותה ריצה עד כה, ולחילופין, להמיר את התקופה שנותרה לו (חודש ו-21 ימים) לריצוי על דרך של עבודות שירות. המבקש הוסיף וטען, כי יש להפנותו לשירות המבחן, לשם קבלת תסקיר עדכני בעניינו. אשר על כן, גורס המבקש, כי יש ליתן בעניינו רשות לערער, לדון בערעור לגופו, ולהקל בעונשו.

דין והכרעה

7. כידוע, בקשות לרשות ערעור תתקבלנה במשורה, ואך במקרים שבהם עולה שאלה משפטית עקרונית, אשר חורגת מעניינים של הצדדים לבקשה, או כאשר בית המשפט סבור כי נגרם עיוות דין או אי צדק מהותי למבקש, במסגרת ההליך המשפטי (רע"פ 1940/16 פולק נ' מדינת ישראל (14.3.2016); רע"פ 2012/16 רחאל נ' מדינת ישראל (13.3.2016); רע"פ 1878/16 אטרש נ' מדינת ישראל (9.3.2016)) כאשר הבקשה מוגשת לעניין חומרת העונש, תינתן רשות לערער רק מקום בו ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה (רע"פ 1670/16 עווידה נ' מדינת ישראל (6.3.2016); רע"פ 1643/16 ביטון נ' מדינת ישראל (2.3.2016); רע"פ 1619/16 אבו עראר נ' מדינת ישראל (29.2.2016)). הבקשה שלפניי איננה עומדת באמות המידה שפורטו לעיל, ועל כן, יש לדחותה מטעם זה בלבד.

8. בבחינת למעלה מן הצורך אתיחס, בקצרה, לטענותיו של המבקש. אזכיר, כי סעיף 2 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001, קובע לאמור:

"אסיר הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ואינה עולה על שישה חודשים, שנשא לפחות שני שלשים מתקופת המאסר שעליו לשאת, רשאי נציב בתי הסוהר, לבקשתו, לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר; ואולם לא ישחרר הנציב אסיר כאמור, אלא אם כן שוכנע כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור" [ההדגשות שלי-א.ש.].

9. כאמור, המבקש טען בבקשה לרשות ערעור כי ההפחתה בעונשו, שנעשתה במסגרת פסק דינו של בית המשפט המחוזי, מ-10 חודשי מאסר לריצוי בפועל ל-7 חודשים, שינתה את מצבו לרעה, שכן הקיצור פגע באפשרותו של המבקש לבקש משב"ס, כי ינוכה שליש ממאסרו. זאת, כיוון שמתקופת המאסר לריצוי בפועל (7 חודשי מאסר), נוכחה תקופת מעצרו, העומדת על 5 חודשים ושבע ימים, כך שנותר למבקש לרצות תקופת מאסר בפועל של חודש ו-21 יום. לא מצאתי מקום לקבל טענה זו, ודינה להידחות. משבחר המבקש להגיש ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום, הוא היה צריך לתת את דעתו גם לאפשרות שיקוצר עונשו בצורה כזו, אשר תשלול ממנו את האפשרות לניכוי שליש ממאסרו. משהגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי, כשהוא מיוצג, ואף זכה בערעורו, אין הוא יכול ליהנות מכל העולמות (ראו, לעניין זה, רע"פ 2226/07 מוראד נ' מדינת ישראל (29.3.2007)).

10. אשר על כן, דין הבקשה להידחות.

11. המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו, ביום 6.4.2016 עד השעה 10:00, בבית הסוהר "קישון", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ו' באדר ב' התשע"ו (16.3.2016).

ש ו פ ט